

Referat af møde i Rådet for Børns Læring d. 25. april 2014

Der var afbud fra følgende medlemmer:

- Miranda Wernay Dagsson (Danske Skoleelever)
- Allan Baumann (BUPL)
- Lise Tingleff Nielsen (Danske Professionshøjskoler)

1. Velkomst ved formanden for Rådet for Børns Læring Agi Csonka

Formanden bød velkommen til det først møde i Rådet for Børns Læring. Hun kvitterede for det store fremmøde og bemærkede, at der er nok at tage fat på for det nye råd, som både skal rådgive om dagtilbud og skole, samt at det er en stor styrke ved rådet, at det dækker området bredt. Formanden gennemgik kort dagsordenen og foreslog en kort præsentationsrunde fra hvert enkelt medlem. Formanden orienterede desuden om, at formandsskabet for rådet allerede har afholdt et par møder omkring det forestående arbejde i rådet.

Repræsentanten fra Uddannelsesforbundet tilkendegav, at uddannelsesforbundets fokus er på de ældste elever i skolen, de udsatte elever og overgangen til ungdomsuddannelser.

Repræsentanten fra FOA anførte, at som repræsentant for hele den pædagogiske sektor har FOA en bred interesse i hele feltet. Dog vil det være interessant at sætte fokus på læring hos de mindste, idet området for de 0-2 årige er forsømt, og der er brug for mere forskning. Endvidere anførte han, at overgangen til ungdomsuddannelser også er et vigtigt fokuspunkt.

Repræsentanten fra KL bemærkede at KL's Børne- og Ungeudvalg først netop nu havde konstitueret sig efter de politiske valg. Hun tilkendegav, at KL vil indstille til, at Mette Nielsen (S) repræsenterer KL i rådet fremadrettet. Derudover tilføjede repræsentanten, at for KL er rådets tværgående tænkning vigtig, det vil sige hele perspektivet fra 0 til 16 år.

Repræsentanten fra Daginstitutionernes Lands-Organisation anførte, at organisationen har et særligt fokus på at understøtte praktikerne og evalueringen af praksis. Repræsentanten bemærkede, at erfaringen er, at der ofte er et mismatch mellem det man vil opnå, og det man gør i praksis.

Repræsentanten fra Forældrenes Landsorganisation (FOLA) tilkendegav, at da organisationen repræsenterer forældre med børn i 0-6 årsalderen, så er FOLA især optaget af rammer og vilkår for børnenes læring og trivsel på dagtilbudsområdet.

Repræsentanten fra Børne- og Kulturbeferne bemærkede, at det er vigtigt at rådets rådgivning kommer til at fylde i den offentlige debat. Hun påpegede, at viden skal i fokus ikke kun i forhold til skolereformen, men også viden omkring hvad der virker for børn under seks år.

Repræsentanten fra Skolelederforeningen mente, at rådets fokus bør være på reformen af folkeskolen samt hele det 0-18 årige perspektiv. Han understregede, at overgangene er vigtige - fra daginstitution til skole og overgang fra folkeskole til ungdomsuddannelse. Repræsentanten pointerede også, at det er centralt, at rådet

forsøger at skabe en fælles refleksion og udfordre politikerne og praktikerne. Derudover nævnte han, at implementeringen af forandringer er interessant.

Repræsentanten fra Danmarks Lærerforening pegede på, at rådet kunne være med til at præge uddannelsessystemet både opad og nedad. Han tilkendegav desuden, at et vigtigt bidrag for rådet ville være, hvis det kunne medvirke til at bryde den negative sociale arv.

Stefan Hermansen fra rådets formandskab, rektor på Metropol, orienterede om, at han glædede sig til samarbejdet med rådet og tilføjede, at rådet giver en mulighed for at give alle et godt samlet forløb fra 0 til 16 år.

Gitte Reimann fra rådets formandskab, leder af en folkeskole i Frederikssund Kommune, konstaterede at skolereformen fylder meget pt., og den er meget vigtig. Hun påpegede at inklusion, herunder definition af begrebet også er et centralt fokusområde. Derudover er den sociale arv, heriblandt børn med anden etnisk baggrund også vigtig. Endelig er helheden i 0-18 års området betydningsfuld.

Anders-Peter Østergaard fra rådets formandskab, børne- og Kulturdirektør i Hillerød Kommune, var enig i vigtigheden af at få 0- 18 års området til at hænge sammen. Han understregede, at det gælder om at få omsat viden til praksis, eksempelvis hvordan UCC og forskningsmiljøerne kan understøtte praksis. Endvidere pegede han på, at inddragelsen af forældre er central.

Andreas Rasch-Christensen fra rådets formandskab, forsknings-og udviklingschef UC VIA, pointerede, at rådet kan pege på tiltag og viden, som kan bruges politikere, kommunerne, medier men det er især viden og tiltag, der kan bruges i den daglige praksis, som opmærksomheden bør rettes imod.

Fie Lademann fra rådets formandskab, dagtilbudsleder fra Svendborg Kommune, påpegede, at inklusion og helhedsperspektivet til området er vigtige dimensioner.

Charlotte Ringsmose fra rådets formandskab, professor ved DPU, Aarhus Universitet anførte, at social udsathed begynder tidlig. Hun understregede, at der skal fokus på de læringsmiljøer børn færdes i fra en tidlig alder, herunder kvaliteten i dagtilbuddene.

Repræsentanten fra Danske Handicaporganisationer pointerede, at der er mange forskellige slags handicaps, og at DH også er meget optaget af inklusion, og hvordan det kan fungere. Repræsentanten så sin deltagelse i rådet som en mulighed for at påvirke inklusion og børns læring. Derudover skal der fokus på overgangsproblematikkerne i hele perioden fra 0 år op til udgangen af skolesystemet.

Repræsentanten fra Ungdomsskoleeleverne udtrykte et ønske om, at de unge bliver hørt og inddraget, da det er dem og deres liv, det handler om.

Repræsentanten fra Lederne i BUPL erklærede sig enig i, at sammenhængen for hele området er vigtig. Hun bemærkede at man skal huske folkeskolereformen, men samtidig være opmærksom på de 0-6 årige børn - særligt de 0-2 årige. Repræsentanten tilføjede, at fokus skal blandt andet være på social arv, inklusion og integration. I den sammenhæng er det centralt at ledelsen støtter op på den bedst mulige måde.

Repræsentanten fra Idrættens Fællesråd udtrykte sin glæde sig over den plads idrætten havde fået i den nye reform og orienterede om, at der allerede er en række partnerskaber i gang mellem skole og idrætsinstitutioner. Han omtalte vigtigheden af at få strukturerede samarbejder på plads. Derudover anførte repræsentanten et ønske om at rådet kan bidrage til at skabe en positiv debat.

Repræsentanten fra Skole og Forældre pointerede, at fokus altid bør være på børnene for det er dem, det handler om. Det er for børnenes skyld at rådets eksisterer. Hun opfordrede til, at hver især byder ind, men det overordnede mål bør være, at alle børn bliver så dygtige, som de kan, samtidig med at de trives.

Repræsentanten fra Landsforeningen af Ungdomsskoleledere udtrykte sin glæde for at ungdomsskolerne er skrevet ind i reformen. Hun mente at et særlig fokus for rådet må være de tre overordnede mål for folkeskolereformen. Samtidig bør der sikres et rigt fritidsliv.

Repræsentanten fra Dansk Ungdoms Fællesråd tilkendegav, at det er afgørende at fremme børns deltagelse i samfundet, således at grobunden for aktive medborgere skabes. Repræsentanten påpegede endvidere, at foreningslivet har meget at give, og man skal huske på at skole og foreningsliv kan noget forskelligt.

2. Formandskabet præsenterer sine tanker for rådets arbejde med efterfølgende drøftelse

Herefter præsenterede *formanden* de overordnede tanker, som formandskabet har gjort sig omkring det fremtidige arbejde i rådet. Hun pointerede, at rådet skal være vidensbaseret, men forskningsviden giver sjældent et fuldstændigt grundlag at handle ud fra, derfor er det afgørende med et fornuftigt samspil med andre vidensformer (f.eks. praksisviden og professionel viden).

Endvidere *påpegede formanden*, at der skal fokuseres på hele feltet, således at rådes rådgivning ikke kun når ministrene, men hele værdikæden fra ministeriet, kommunerne, skoleledere, lærerne, forældrene og børnene. Formanden pointerede at, på trods af at hvert medlem kommer med deres egen interesse, er det vigtigt, at rådet er en helhed ud ad til, hvorved rådet står stærkere.

Formanden nævnte, at den overordnede ledetråd for rådets arbejde er, at alle børn trives, udvikler sig og lærer mest muligt. Samtidig skal der, som flere af medlemmerne også har nævnt være fokus på social mobilitet og inklusion. Derudover skal den faglige professionalisme i centrum, da denne er afgørende for, at målene nås samt implementering, som er et andet vigtigt forhold også med stor betydning.

Formanden orienterede desuden om, at formandskabet har taget udgangspunkt i inklusion, som et tema man vil arbejde med i foråret. Hun erkendte, at det er et meget omdiskuteret emne, og debatten kan være skinger til tider. Baggrunden for temaet er, at formandskabet ønsker at nuancere debatten og pege på, hvad der er vigtigt i forhold til inklusion, som virker. Hun bemærkede, at der allerede er lavet forskningsoversigter af Clearinghouse, som kigger på virkningsfuld inklusion. Formandskabet ønsker at lave en hurtig publikation, hvor viden samles. Formanden oplyste, at næste skridt er rådsmødet den 4. juni, hvor publikationen kan danne udgangspunkt for en debat i rådet med henblik på at udpege 3-4 pejlemærker centrale for en succesfuld inklusion. Endvidere tilføjede formanden, at formandskabet planlægger at være vært for en debat om inklusion på Folkemødet på Bornholm.

Herefter gav formanden ordet frit til de øvrige medlemmer for bemærkninger til formandskabets overvejelse om det forestående af arbejdet i rådet eller forslag til andre temaer, der skal tages fat på i efteråret.

Repræsentanten fra KL takkede for invitationen til rådet og kvitterede for oplægget i forhold til arbejdsformen. Hun bemærkede, at KL også har siddet i Skolerådet, men ser frem til en mere temabaseret og mere inddragende arbejdsform, som formandskabet lægger op til. I relation til valg af tema mente repræsentanten at inklusion er et godt tema samtidig er fokus på den negative sociale arv også vigtig. Derudover foreslog hun, at man kunne overveje at invitere gæster med til debatter i rådet f.eks. ungdommens uddannelsesvejledning.

Repræsentanten fra FOLA var enig i, at inklusion er et centralt tema både i skole og daginstitution. Samtidig oplevede hun også, at debatten var for skinger ind imellem, således kunne et andet fokus i debatten være tiltrængt.

Repræsentanten fra Børne- og Kulturcheferne kvitterede ligeledes for at godt valg af inklusion som tema. Repræsentanten bemærkede, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis man i regi af rådet kunne finde en vej i forhold til den store usikkerhed, som lærerne føler. Der er behov for at komme et spadestik dybere og undersøge, hvor de fagprofessionelle oplever problemer.

Repræsentanten fra Skolelederforeningen udtrykte glæde ved oplægget til en anden arbejdsform end det tidligere Skoleråd. Han var enig i, at temaet inklusion er et godt sted at starte. Han oplevede, at debatten indtil nu har været kedelig, unuanceret og præget af et uhensigtsmæssigt sprogbrug. Repræsentanten påpegede, at alle børn skal inkluderes, og alle skal inkludere. Han pointerede, at et ord som ”inklusionsbørn” bør ikke anvendes, men inklusion handler om at få det hele til at lykkes.

Repræsentanten fra DLF anførte, at man ser frem til øget inddragelse i det kommende arbejde, da dette har manglet i det tidligere Skoleråd. Han mente også, at det er afgørende at diskutere definitionen af inklusion og godt at sætte fokus på inklusion hen over foråret. Repræsentanten pointerede, at mange lærere ikke føler de kan lykkes med opgaven, og det er ikke kun et spørgsmål om uddannelse og ressourcer. Det handler om, at eleverne har forskellige særlige behov, og de skal spille sammen med de elever, som er i klassen. Han påpegede, at der er behov for øget praksislæring.

Stefan Hermann fra rådets formandskab efterspurgte gode input fra rådsmedlemmerne til, hvordan de bedst muligt kunne inddrages.

Andreas Rasch-Christensen fra rådets formandskab bemærkede, at det er vigtigt, hvordan inklusion italesættes. Inklusionsbegrebet skal nuanceres. Han nævnte, at der både er en social, en fysisk og en psykisk dimension. Den måde man omtaler inklusion på har betydning især for den psykiske dimension.

Charlotte Ringsmose fra rådets formandskab pointerede, at det er centralt at være skarp og præcis omkring, hvilken inklusionsforståelse man taler ud fra.

Repræsentanten fra Dansken Handicaporganisationer var enig i at rådet særligt bør fokusere på den negative sociale arv. Han bemærkede at social arv skal forstås bredere end familiemæssigt ophav, det kan også være f.eks. et handicap. Social arv handler således ikke kun om familiebaggrund, men også om den måde andre

ser på en. Han tilføjede, at inklusionsspørgsmålet er rigtig vigtigt – herunder ikke mindst inklusion i førskolealderen. Derudover påpegede repræsentanten, at grundlaget for inklusion i voksenlivet lægges i barndommen og ungdommen.

Repræsentanten fra Lederne i BUPL understregede også vigtigheden af at skabe en fælles definition af inklusion. Hun efterspurgte overvejelser omkring børnefællesskaber og fokus på læringsmiljøer. Hun tilføjede, at det er helt centralt at få fokus væk det enkelte barn/den enkelte familie og få fokus over på fagpersonerne.

Repræsentanten fra Idrættens Fællesråd var enig i vigtigheden af en begrebsafklaring. Han tilføjede, at foreningslivet herunder idrætten kan bidrage til fællesskaberne, men de kan også trække i den modsatte retning. Det er centralt at finde ud af, hvornår man kan bruge det udenfor skolerne. Endelig kvitterede han for, at formandskabet allerede er i arbejdstøjet.

Repræsentanten fra Skole og Forældre tilsluttede sig inklusion som det første tema for rådet. Hun pointerede, at inklusion handler om en kulturændring, idet normalitetsbegrebet er blevet meget snævret. Man kan altid finde eksempler, hvor det ikke fungerer, men hun efterlyste en ændring af debatten, så det bliver en diskussion om værdier.

Repræsentanten fra Landsforeningen af Ungdomsskoleledere erklærede sig enig i vigtigheden af at få fortalt de gode historier.

Repræsentanten fra Uddannelsesforbundet takkede for en plads i rådet. Han nævnte, at et godt råd til formandskabet kunne være at tage en inddragende tilgang til arbejdet og dermed undgå at formulere konklusionerne på forhånd. Han nævnte, at inklusion er et modigt emne fyldt med modsætninger. Repræsentanten påpegede, at det handler om at se på mangfoldigheden og få sat ord på, hvad inklusion skal være og kan. Han tilføjede at inklusion handler ikke om at putte alle ind i den samme klasse, man kan være nødt til at ekskludere nogen for senere at kunne inkludere dem. Han pointerede, at rådet skal sætte fokus på, hvad der virker. Endelig bemærkede han, at silotankegangen i uddannelsessystemet er et problem, og at det er nødvendigt at tænke i overgange.

Herefter takkede *formanden* for inputtet. Hun nævnte i relation til arbejdsform at det er vigtigt med et konstruktivt samspil mellem råd og formandskab. Hun tilføjede, at erfaringen viser, at skriftlige produkter tager tid og energi, derfor skal rådets arbejde i høj grad basere sig på eksisterende viden, men det centralt at sikre sig at debatten hviler på de rigtige præmisser. Hun bemærkede, at i forhold til forårets inklusionstema, da er det afgørende, at få de forskellige vinkler er der på inklusion frem i diskussioner i rådet, og så kan formandskabet tage det videre. Formanden samlede op på debatten i forhold til andre temaer som det kan være relevant for rådet at arbejde med, og hun nævnte:

Social baggrund – hvordan skal det gribes an i skolen/daginstitutionen

Gode inkluderende læringsmiljøer

Tværgående fokus, der handler om hvordan man skaber sammenhæng.

Samarbejder med institutioner/organisationer udenfor skoler

Skolen i samfundet/daginstitutionen i samfundet

Skolereformen – følge implementeringen – milepæle

Repræsentanten fra FOA tilkendegav, at fokus på mangfoldighed er central. Han påpegede, at det kunne være hensigtsmæssigt, hvis publikationen fra rådet rummer de forskellige nuancer. Rådet kan bidrage ved at præsentere bud på løsninger, så må politikerne træffe beslutninger ud fra de forskellige bud. *Repræsentanten* nævnte trivsel som et afgørende område, og fokus på at *alle* børn skal trives.

Repræsentanten fra FOLA anførte, at det også er interessant at se på den betydning hjemmene har for børnenes læring – både de velfungerende hjem og de mindre velfungerende hjem.

Formanden anerkendte, at der formentlig er flere tiltag man kan sætte i værk for at få ressourcerne i hjemmene i spil.

Repræsentanten fra Lederne i BUPL bemærkede, at der skal fokus på de helt små børn og konsekvenserne såfremt de ekskluderes meget tidligt.

Formanden tilføjede, at formandskabet vil komme med et oplæg til juni-mødet i rådet, hvor inklusion kan drøftes i detaljer.

Repræsentanten fra KL pointerede, at en hurtig udmelding af dato for rådsmødet i efteråret vil være hensigtsmæssig.

3. Forretningsordenen for Rådet for Børns Læring

Forretningsordenen for rådet blev vedtaget uden bemærkninger.

4. Drøftelse af rådets arbejde med undervisningsministeren

Herefter bød *formanden* velkommen til undervisningsministeren. *Formanden* samlede kort op på den drøftelse rådet havde haft. Hun påpegede, at der var talt om den rolle, som rådet har fået, herunder rådgivningen af ministrene. Men der er også blevet talt om, at det vigtig at rådets rådgivning kan bruges af alle i værdikæden, således at de forskellige aktører bliver klar over, hvad der skal til for at lykkes. *Formanden* nævnte også, at rådet skal arbejde dynamisk sammen med en løbende dialog, og det vil være en vigtig opgave for rådet at sætte rammer for debat og præmisser for, hvordan man taler om et emne. Derudover sagde hun, at rådet havde talt om at sætte dagsordner ved hjælp af mindre rapporter, arrangementer el. lignende. Dog skal alle emner hele tiden have børnene for øje. Rådet ønsker at undersøge, hvordan de forskellige indsatser styrker inklusion, den sociale arv m.v. Herunder er det vigtigt også at have øje på, hvordan vi styrker og bruger fagprofessionerne. Der skal hele tiden være fokus på det professionelle og implementering. Hun orienterede om, at rådets første arbejdstema bliver inklusion, hvor rådet mener, der er behov for at nuancere debatten. Endelig tilføjede hun, at der i rådet er en glæde for, at hele børneområdet fra 0-16 år er blevet samlet.

Undervisningsministeren bemærkede, at der er et stort behov for rådets stemme, og ministeren udtrykte et håb om at rådet bliver en tydelig stemme i den offentlige debat. Hun påpegede, at inklusion er et vigtigt emne og tilføjede, at der skal laves børnefællesskaber, hvor man er glad for at komme. Man skal være i et miljø, hvor man trives. Det børnesyn er vigtigt at få italesat. Hun bemærkede, at fra erfaringerne fra det gamle skoleråd, er det et ønske at det nye råd skal fungere mere dynamisk. Endvidere orienterede ministeren om at der også nedsættes et råd for ungdomsuddannelser, fordi der er behov for at tænke

ungdomsuddannelserne på tværs. Der vil være repræsentation fra Rådet for Børns Læring i Råd for Ungdomsuddannelser, så der bliver en kobling på tværs.

Undervisningsministeren tilkendegav, at der er brug for at tænke en rød tråd fra 0-16 år, og hun vil sammen med Ministeren for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold arbejde for et sammenhængende børneliv. Rådet for Børns Læring bliver en god nødvendig stemme. Hun påpegede, at inklusion er lige så vigtig i forhold til daginstitution som folkeskole, og at rådet kan rådgive om nogle af de dilemmaer der opstår, fordi det har det tværgående blik.

Undervisningsministeren tilføjede, at det er hensigtsmæssigt, hvis rådet har fokus på de allermindste, herunder vuggestuebørn, idet der sker meget læring i de første år.

Derudover er decentral kapacitetsopbygning og arbejdet med forandringsledelse vigtige emner. Ministeren pointerede også at hun var enig i rådets fokus på social mobilitet, idet der er behov for at blive bedre til at skabe reel social mobilitet. Hun tilføjede at der er nogle formelle krav om en beretning, men derudover vil det være en god ide at lave andre debatskabende arrangementer f.eks. konferencer, brug af sociale medier. Hun glædede sig meget til samarbejdet og til at følge de dagsordner som rådet kommer til at sætte.

Herefter *bemærkede formanden*, at fokus på 0-2 årsområdet, overgange m.v. er noget at det, som er blevet drøftet tidligere på mødet. Derefter takkede hun ministeren for at komme med forslag til emner som rådet kan tage op i fremtiden og opfordrede desuden ministeren til fremover at bede om gode råd fra rådet og foreslå emner, som der ønskes fokus på.

Formanden sluttede af med at takke for et godt møde.